

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Kalliomaa, Satu			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Ne ymmärtää joilla on sama tilanne" : Dementiapotilaiden omaishoitajien kokemuksia vertaistukiryhmien antamasta tuesta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-02-06	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 60 sivua, 6 liitettä
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia miten vertaistukiryhmät ovat auttaneet omaishoitajia jaksamaan läheisen sairastuttua dementoivaan sairauteen ja mitkä tekijät motivoivat omaishoitajia käymään vertaistukiryhmissä. Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä on käytetty Festingerin sosiaalisen vertailun teoriaa.</p> <p>Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista lähestymistapaa. Aineistona tutkimuksessa oli Espoon ja Kauniaisten dementiayhdistyksen Vertaisryhmätoiminta dementiapotilaalle ja hoitavalle omaiselle -projektiin vuosina 2000-2003 osallistuneet 55 perhettä, joille kaikille lähetettiin projektin loputtua palautelomake. Palautelomakkeen palauttaneista 36 omaishoitajasta 13 osallistui lisäksi teemahaastatteluuun.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytettiin sisällön analyysiä.</p> <p>Omaishoitajat etsivät samankaltaisessa tilanteessa olevien seuraa saadakseen tietää miten dementia etenee ja miten muut pärjäävät dementoituvien kanssa. Tämän tutkimuksen pohjalta vertaistukiryhmässä käynnin motiiveiksi nousivat ne asiat, mitkä omaishoitajat kokivat vertaistukiryhmien parhaimmiksi anneiksi. Aineiston perusteella vertaistukiryhmissä saatu tieto dementiasta ja tukimuodoista, käydyt keskustelut, tilanteiden vertailut sekä ryhmästä saadut ystävät ja virkistys toimivat motiiveina ryhmässä käymiseen. Vertaistukiryhmä tuki jaksamista auttamalla käsittelemään tiedon jakamisen, keskustelun ja vertailun keinoin niitä asioita mitkä omaishoitajat kokivat raskaimmiksi hoitaessaan dementoituvaa omaistaan. Hoitotilanteesta ja hoidettavan persoonallisuuden muuttumisesta aiheutuva ahdistuneisuus, pelko ja muut negatiiviset tunteet lievittyivät, kun omaishoitaja pääsi vertailemaan tilannettaan muiden samassa tilanteessa olevien kanssa.</p> <p>Tässä tutkimuksessa nousi selkeästi esiin kolme vertailuun liittyvää funktiota ja ne on nimetty samaistamiseksi, eteenpäin vertailuksi ja taaksepäin vertailuksi. Omaishoitajien määrittelyn mukaan vertaistuki on paitsi tukea vertaisten kesken, myös tilanteen vertailua toisten samassa tilanteessa olevien kanssa. Vertailu antoi omaishoitajille samaistamisen kautta normaaliuden tunteen, joka auttaa hyväksymään dementian tuomat muutokset arjessa ja parisuhteessa. Vertailua tapahtui ajassa eteenpäin niihin, joilla dementia oli edennyt jo pidemmälle. Omaishoitajat saivat voimia jaksaa tietäessään, että asiat voisivat olla vielä huonommin. Toisaalta dementian edetessä vertailua tapahtui myös ajassa taaksepäin niihin, joiden hoidettavilla sairaus oli vasta alussa. Oma tilanne tuntui helpottavalta, koska toisilla oli vielä edessä kaikki se, minkä itse oli jo läpikäynyt.</p> <p>Tämän aineiston perusteella dementiapotilaiden omaishoitajat vertailevat itseään pääasiassa alaspäin itseä huonommassa asemassa oleviin omaishoitajiin. Dementian etenevästä luonteesta johtuen omaishoitajat kaipaavat jaksamisen tueksi itselleen myönteisiä vertailukohteita ja siksi oma tilanne koetaan sairauden vaiheesta riippumatta paremmaksi kuin toisten tilanne. Sosiaalisen vertailun avulla he löytävät omasta tilanteestaan jotain positiivista ja saavat tukea omaan jaksamiseensa. Vertailu toisten omaishoitajien kanssa luo perhetilanteelle uuden sosiaalisen viitekehyksen, joka vähentää omasta tilanteesta syntyvää kognitiivista dissonanssia.</p> <p>Tutkimustulokset ovat kuvailevia ja ilmentävät tähän tutkimukseen osallistuneiden omaishoitajien tuntemuksia vertaistukiryhmistä ja omaishoitajuudesta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords vertaistuki tukimuodot vertaisryhmät vertaistukiryhmät omaishoitajat hermoston taudit - dementia teoriat - sosiaalisen vertailun teoria			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			